

Пігас Мелетій
(* 1535/1540, о. Кріт –
† 1601, м. Александрія Єгипетська)

Церковний та культурний діяч. Обіймав становище Александрійського патріарха. Вищу освіту здобував в Італії, зокрема в Падуанському університеті. Вважався одним із найосвіченіших діячів православної церкви кінця XVI століття. У 90-х рр. налагодив контакти з діячами культурного осередку в Острозі, ведучи з ними листування. Серед його адресатів були князь *В.-К. Острозький*, його син *Олександр*, *Кипріан* та інші. Сім послань П. до “всіх православних Речі Посполитої” було опубліковано в “*Книжциці*” (в десяти розділах). Один із цих листів широко цитувався в “*Апокрисисі*”. У листах, адресованих *В.-К. Острозькому* (усі вони належать до 1597 р.), П. високо оцінює діяльність князя на користь православної церкви, навіть порівнює його з імператором Костянтином Великим. У цих листах згадується архідиякон *Кипріан*, підкреслюється його старанність і прагнення до науки. *В.-К. Острозький* запрошував П. відвідати Острог. Проте той не міг цього зробити. Зате послав до Острога свого протосингела *Кирила Лукаріса*.

Література: Гудзяк Б. Криза і реформа. Київська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії. – Львів, 2000. – С. 189, 198, 213, 241, 305, 322, 352; Малышевский И. Александрійский патриарх Мелетий Пигас и его участие в делах Русской Церкви: у 2-х т. – Киев, 1872; Ясіновський А. Роль Острога в культурних взаєминах України із слов'янами і греками // *Острозька давнина: Дослідження і матеріали* / Відп. редактор І. З. Мицько. – Вип. 1. – Львів, 1995. – С. 100-101.

Петро Кралюк

Плетенецький Олександр
(малосхимницьке ім'я Єлисей,
великосхимницьке – Євфимій)
(* бл. 1554, м. Львів – † 29.10.1624,
м. Київ)

Церковний та культурний діяч. Його батько, “*дяк Хома-русин*” із дрібношляхетського роду, переїхав до Львова з Рогатина. Брати П., Єронім, Панас та Ярош, служили у князя *В.-К. Острозького*. За сприяння князя П. у 1595 р. став архимандритом пінського Ліщинського монастиря. Князь *В.-К. Острозький* характеризує його як “землянина нашого”.

*Св. пророк Єлисей – правдоподібно,
портрет Єлисея Плетенецького*

Перебуваючи при дворі князя *В.-К. Острозького*, П. мав змогу навчатися або хоча б ознайомитися з діяльністю ОА, спілкувався з її діячами. Тим більше, що брав активну участь у Берестейському антиуніатському соборі, був одним з основних його діячів.